
ADVIES

Ontwerpbestek voor de opmaak van het milieueffectenrapport betreffende het voorontwerp van het grondstoffen- en afvalbeheerplan

Aanvrager	Leefmilieu Brussel
Aanvraag ontvangen op	17 juni 2026
Aanvraag behandeld door	Commissie Leefmilieu
Advies aangenomen door de Plenaire vergadering op	16 juli 2026

*Brupartners bestaat uit 7 effectieve en 7 plaatsvervangende leden die **de representatieve werkgeversorganisaties** (BECI) vertegenwoordigen, 6 effectieve en 6 plaatsvervangende leden die **de representatieve middenstandsorganisaties** vertegenwoordigen, 2 effectieve en 2 plaatsvervangende leden die **de representatieve werkgeversorganisaties van de social-profitsector** (BRUXEO) vertegenwoordigen en 15 effectieve en 15 plaatsvervangende leden die **de representatieve werknemersorganisaties** vertegenwoordigen (6 ABVV, 6 ACV, 3 SYNOVA).*

Vooraf

Overeenkomstig de bepalingen van de ordonnantie betreffende de milieueffectenbeoordeling van bepaalde plannen en programma's moet in het kader van de uitwerking van elk nieuw gewestelijk plan of programma een milieueffectenrapport worden opgesteld.

Het doel van deze rapporten is de vermoedelijk aanzienlijke milieueffecten van de uitvoering van plannen/programma's in kaart te brengen, te beschrijven en te beoordelen, en het, indien nodig, mogelijk te maken de verschillende voorgestelde voorschriften aan te vullen of bij te sturen.

Het bestek dat ter advies aan Brupartners wordt voorgelegd, biedt een kader voor de inhoud van het toekomstige milieueffectenrapport met betrekking tot het voorontwerp van het grondstoffen- en afvalbeheerplan (GABP).

Advies

1. Algemene beschouwingen

1.1 Beoordeling van de sociaaleconomische effecten

Brupartners herinnert eraan dat het principe van duurzame ontwikkeling op de drie pijlers leefmilieu, economie en welzijn berust, en juicht het uitdrukkelijke voornemen toe om, naast de milieueffecten, ook de sociaaleconomische effecten van het toekomstige GABP te beoordelen.

Brupartners benadrukt dat het van belang is om over een grondige analyse van de effecten van de beoogde maatregelen op de verschillende doelgroepen te beschikken, waarbij ervoor moet worden gezorgd dat rekening wordt gehouden met bevolkingsgroepen die in de traditionele statistieken niet altijd ten volle tot uiting komen.

Brupartners acht het eveneens belangrijk om de potentiële effecten op verschillende economische actoren te analyseren, zoals de non-profitsector, zko's/kmo's en grote ondernemingen. Het gaat er met name om de volgende aspecten te onderzoeken:

- de effecten op de kosten die voortvloeien uit nieuwe regelgevende maatregelen inzake afvalscheiding (bijvoorbeeld voor speciale en gevaarlijke afvalstoffen, waarvan de verwijderingskosten hoog zijn, zelfs wanneer deze in kleine hoeveelheden worden geproduceerd);
- de logistieke effecten (hoe moet er worden omgegaan met een gebrek aan ruimte in kleine panden in dichtbevolkte wijken als er bijkomende regelgevende maatregelen inzake afvalscheiding worden opgelegd? Hoe moet de opslagduur van bederfelijke producten worden beheerd? Welke gevolgen zal dit hebben voor de logistieke stromen en de 'last mile'-activiteiten? Hoe kan de inzameling in een stadsomgeving worden geoptimaliseerd? Hoe kan een aangepaste toegang tot de sorteer- en recyclagefaciliteiten worden gewaarborgd voor kleine hoeveelheden? Hoe kan de beschikbaarheid van secundaire grondstoffen worden verzekerd? ...);
- de effecten van de beschikbaarheid of het ontbreken van bewustmakings-, steun- en begeleidingsvoorzieningen (technische hulpmiddelen, omkadering, premies, ...) die economische en non-profitactoren moeten helpen om aan de nieuwe eisen van de

plannen/programma's te voldoen. In dit verband moet worden gewaarborgd dat de verschillende betrokken actoren over de middelen beschikken om zich aan de toekomstige plannen en programma's aan te passen, met name via begeleidingsvoorzieningen, adviesdiensten, technische hulpmiddelen, financiële steun of financieringsmechanismen die op hun realiteit zijn afgestemd.

Brupartners vraagt dat het bestek in een analyse van deze aspecten zou voorzien.

Brupartners formuleert eveneens opmerkingen met betrekking tot de drie tabellen in het hoofdstuk over de « aanzienlijke effecten van het plan ».

Wat betreft de tabel « bepaling van de effecten van het Grondstoffen- en Afvalbeheerplan op: de leefomgeving » (bladzijden 6 en 7)

Brupartners stelt voor om het onderzoek van het thema van de circulaire economie enerzijds en de afhankelijkheid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest anderzijds te scheiden. Hij is immers van mening dat deze aspecten onafhankelijk van elkaar moeten worden bestudeerd. Daarnaast stelt hij voor om uitdrukkelijk te voorzien in een beoordeling van het thema « urban mining » (in het kader van de analyse van de circulaire economie).

Bovendien stelt **Brupartners** voor om, gelijklopend met het onderzoek naar de effecten op de koopkracht van huishoudens, uitdrukkelijk te voorzien in een analyse van de effecten van het toekomstige GABP op de ondernemingen (met name rekening houdend met hun omvang en hun activiteitssector).

Wat betreft de tabel « bepaling van de effecten van het Grondstoffen- en Afvalbeheerplan op: beheer en middelen » (bladzijden 7 en 8)

Brupartners is van mening dat in de effectenbeoordeling van het toekomstige GABP de gevolgen van de wetgeving inzake ruimtelijke ordening voor het beleid inzake grondstoffen- en afvalbeheer moeten worden onderzocht. In dit verband benadrukt hij dat de beschikbaarheid van toegelaten infrastructuur binnen de GSI's en GHTA's een essentiële voorwaarde vormt voor een doeltreffend beheer van grond- en afvalstoffen. In een context van herontwikkeling van verschillende grote industrieterreinen moet met deze kwestie dan ook ten volle rekening worden gehouden in het kader van het effectenrapport.

Omdat hij vaststelt dat er in het bestek in het kader van het thema « openbare diensten » in de analyse van begeleidings- en opleidingsinstrumenten wordt voorzien, herinnert **Brupartners** eraan dat er ook begeleidings- en opleidingsvoorzieningen aan ondernemingen moeten worden aangeboden.

Brupartners stelt voor om de mogelijkheden voor leningen aan de lijst van te onderzoeken economische instrumenten toe te voegen. Hij nodigt ook uit om te voorzien in een analyse van de impact van maatregelen inzake administratieve vereenvoudiging en interregionale harmonisatie, in het bijzonder wat de einde-afvalstatus betreft.

Brupartners vraagt om ook melding te maken van de bewustmakingsacties en van het begeleidend en ondersteunend beleid met betrekking tot de uitdagingen op het gebied van preventie, repareerbaarheid, hergebruik en een tweede leven en circulariteit van producten (levenscyclus van producten/afvalstoffen).

Tot slot is **Brupartners** van mening dat het opportuun zou zijn dat het toekomstige effectenrapport het thema asbestbeheer zou beoordelen. De gevolgen van de bevoegdheidsverdeling tussen de federale overheid en de gewestelijke entiteiten met betrekking tot deze problematiek dienen met

name te worden geanalyseerd. Ook de impact van de voorzieningen op het beheer van deze gevaarlijke afvalstof op de « Renolution »-strategie en het renovatiebeleid voor gebouwen in Brussel zou moeten worden onderzocht.

Wat betreft de tabel « bepaling van de effecten van het Grondstoffen- en Afvalbeheerplan op: actoren en gewestelijke ontwikkeling » (bladzijden 8 en 9)

Brupartners stelt vast dat het hoofdstuk waarin wordt ingegaan op de vraag om de effecten te analyseren van het toekomstige GABP op het vlak van beheer, middelen en implicaties voor de verschillende actoren en voor de gewestelijke ontwikkeling, bijzonder gedetailleerd en onderbouwd is. Hij onderschrijft de wens om over een uitgebreide analyse van dit thema te beschikken.

In dit kader stelt **Brupartners** voor om ook een analyse uit te voeren van de gevolgen van het toekomstige GABP voor de volgende thema's:

- De valorisatie van afvalstoffen en circulaire bedrijfsmodellen;
- De kosten voor aanpassing, inregeling en inrichting van privéruimten;
- De stedelijke uitrol van activiteiten;
- De concurrentiepositie;
- Het vermogen tot innovatie en investeringen, met name gelet op de al dan niet toegankelijkheid tot financierings- en ondersteuningsmechanismen (zie hierboven);
- De strategische autonomie van het Gewest en de beheersing van de stromen;
- Welzijn, gezondheid en veiligheid op het werk in de verschillende soorten ondernemingen waarop de strategie rechtstreeks (grote producenten, afvalverwerking) en onrechtstreeks een invloed heeft.

1.2 Beoordeling van de samenhang van het overheidsoptreden

Aangezien het beheer van afvalstoffen een transversale aangelegenheid is, juicht **Brupartners** de wil toe om de samenhang van het toekomstige GABP te beoordelen met de andere strategische en regelgevende documenten die van kracht zijn op internationaal, Europees, federaal en gewestelijk niveau, alsook met de ontwikkelingsdoelstellingen van het Gewest en de andere relevante plannen en programma's. Deze aanpak draagt bij tot het versterken van de samenhang van het overheidsoptreden en tot het maximaliseren van de positieve effecten van het gewestelijk beleid.

Brupartners stelt voor om het GBP toe te voegen aan de indicatieve lijst van plannen, programma's en wetteksten waarop de effectenbeoordeling betrekking moet hebben.

Daarnaast vestigt **Brupartners** de aandacht op het Europese project « Circular Economy Act » (dat in de loop van 2026 zou moeten worden aangenomen). Deze nieuwe Europese wetgeving zal tot doel hebben de afhankelijkheid van primaire grondstoffen te verminderen en de interne markt voor circulaire producten en materialen te versterken. Het zou dan ook relevant zijn om in het kader van de analyse van de plannen, programma's en wetteksten rekening te houden met dit Europese initiatief.

1.3 Analyse van maatregelen ter verzachting van negatieve effecten

Brupartners steunt het voornemen om een deel van het rapport te wijden aan maatregelen die erop gericht zijn de negatieve effecten van de uitvoering van het toekomstige GABP te voorkomen, te verminderen en, voor zover mogelijk, te compenseren. Hij dringt erop aan dat bij deze afweging rekening zou worden gehouden met de eventuele sociaaleconomische gevolgen en dat, indien nodig,

maatregelen zouden worden geïdentificeerd die de effecten daarvan kunnen verzachten. In dit verband is het van belang om de mogelijke overgangsmaatregelen en de bestaande steunvoorzieningen te analyseren, met name de innovatiesubsidies (bijvoorbeeld via Innoviris), zodat de compensatiemechanismen realistisch en effectief toegankelijk zouden zijn.

1.4 Voorstellen voor bijkomende beoordelingen

Brupartners stelt voor om de effecten van de volgende thema's te onderzoeken:

- Het gebrek aan interregionale harmonisatie op het gebied van afvalscheiding;
- Het grensoverschrijdend vervoer van grondstoffen/afvalstoffen;
- De samenhang van de maatregelen van het GABP met de bestaande voorzieningen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid en de wijze waarop deze ten uitvoer worden gelegd;
- De nieuwe Europese eisen op het gebied van batterijen en kritieke grondstoffen, om de samenhang met Verordening (EU) 2023/1542 te waarborgen, met name wat betreft de doelstellingen inzake inzameling, recyclage en terugwinning van lithium, kobalt of nikkel, evenals de eisen inzake gerecycleerde inhoud.

1.5 Sociaal overleg

Brupartners benadrukt dat sociaal overleg binnen het bedrijfsleven een sleutelfactor is voor het welslagen van het beleid inzake grondstoffen- en afvalbeheer. In die hoedanigheid draagt het bij aan het behalen van de door het Gewest vastgestelde doelstellingen op het gebied van grondstoffen- en afvalbeheer. Derhalve moeten de erkenning en duurzaamheid van instrumenten die dit overleg mogelijk maken, zoals Brise, worden aanzien als transversale elementen waarmee in de effectenbeoordeling rekening moet worden gehouden.

*

* *